

к.е.н., доц. Біловодська О.А.,
доцент кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю,
Гайдабрус Н.В.,
Сумський державний університет

ОЦІНКА УПАКОВКИ НА РИНКУ СОКОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

З розвитком ринкових відносин в Україні споживач пред'являє все більше жорсткі вимоги не тільки до товарів, але й до їхньої упаковки. Вимоги та запити споживачів щодо упаковки харчової продукції сьогодні різко змінилися. Компанії, що працюють в наш час на ринку харчування, стоять перед складним питанням: чи відповідає упаковка їхніх товарів зміненим вимогам споживачів і зростаючому рівню конкуренції.

Оцінку упаковки виконано на основі оціночної шкали (рис. 1) за окремим видом харчової продукції – сік (а саме персиковий сік). Для оцінки обрані упаковки соків ТМ «Садочок» (ООО «Сандора»), ТМ «Соки України» (ЗАТ «Вінніфрут»), ТМ «Господарочка» (ЗАТ «Одеський консервний завод»), ТМ «ОКЗДХ» («Одеський консервний завод дитячого харчування», компанія «Вітмарк»), ТМ «Біола» (ЗАТ «Ерлан»), ТМ «Премія» (ТОВ «Нідан»).

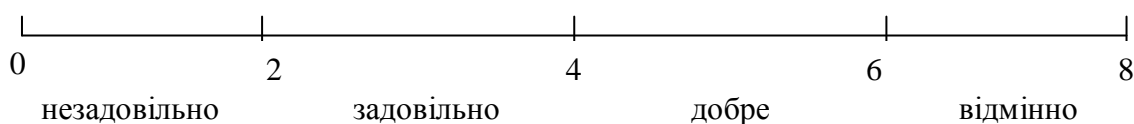

Рис. 1 – Оціночна шкала показників

Результати інтегральної оцінки упаковок соку за групами показників, важливих для споживачів, виробників та посередників наведені в табл. 1.

Таблиця 1 – Результати оцінки упаковки за споживацькими показниками

Показники	ТМ соку						Коефіцієнти вагомості*
	Садочок	Премія	Господарочка	ОКЗДХ	Біола	Соки України	
1	2	3	4	5	6	7	8
Показники, важливі для споживачів							
Показники ергономічності та зручності	6,6 (відмінно)	6,44 (відмінно)	5,92 (добре)	6,94 (відмінно)	6,56 (відмінно)	6,82 (відмінно)	0,2
Естетичні показники	5,9 (добре)	6,64 (відмінно)	5,84 (добре)	3,84 (задовільно)	5,86 (добре)	6,54 (відмінно)	0,1
Комунікаційні показники	6,86 (відмінно)	7,14 (відмінно)	5,14 (добре)	4,58 (добре)	6 (добре)	6,54 (відмінно)	0,1
Показники маркування	8 (відмінно)	8 (відмінно)	7,26 (відмінно)	8 (відмінно)	6,88 (відмінно)	7,26 (відмінно)	0,3
Показники надійності та міцності	7,2 (відмінно)	7,2 (відмінно)	7,6 (відмінно)	7,6 (відмінно)	7,2 (відмінно)	7,6 (відмінно)	0,3
Середньозважена оцінка	7,28 (відмінно)	7,22 (відмінно)	6,74 (відмінно)	6,92 (відмінно)	6,72 (відмінно)	7,2 (відмінно)	
Показники, важливі для виробників							

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Показники транспортування та складування	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	0,25
Екологічні показники	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	4,66 (добре)	8 (відмінно)	0,5
Економічні показники	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	6 (добре)	8 (відмінно)	0,25
Середньозважена оцінка	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	6,16 (відмінно)	8 (відмінно)	
Показники, важливі для посередників							
Показники транспортування та складування	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	0,4
Показники маркування	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	4,66 (добре)	5,86 (добре)	0,3
Показники ергономічності і зручності	7 (відмінно)	4,66 (добре)	5,6 (добре)	8 (відмінно)	8 (відмінно)	5,86 (добре)	0,3
Середньозважена оцінка	7,7 (відмінно)	7 (відмінно)	7,28 (відмінно)	8 (відмінно)	7 (відмінно)	6,72 (відмінно)	

* коефіцієнти вагомості були отримані на основі опитування із застосуванням методу фокус-груп (3 групи по 5 чоловік) та визначені методом попарних порівнянь

Таким чином, можна зробити такі висновки: 1) за споживацькими параметрами найвищу оцінку отримала упаковка соку ТМ «Садочок» виробництва компанії «Сандора» та дещо нижчу – упаковка ТМ «Премія», а найнижчий рівень середньозваженої оцінки отримала упаковка соку ТМ «Біола». Максимального значення показника немає за жодною з груп параметрів; 2) за показниками, важливими для виробників, всі оцінювані упаковки соку (за виключенням упаковки соку ТМ «Біола») отримали максимальні бали; 3) за показниками, важливими для посередників, всі оцінювані упаковки отримали відмінні значення, при цьому упаковка ТМ «ОКЗДХ» («Одеський консервний завод дитячого харчування», компанія «Вітмарк») має максимальне значення середньозваженої оцінки показників, а ТМ «Соки України» (ЗАТ «Вінніфрут») – найнижчу оцінку.

Для підвищення рівня відповідності упаковки соку ТМ «Садочок» потрібно поліпшити естетичні показники; ТМ «Премія» – показники ергономічності та зручності; ТМ «Господарочка» – показники ергономічності та зручності, естетичні та комунікаційні показники; ТМ «ОКЗДХ» – комунікаційні та естетичні показники; ТМ «Біола» – комунікаційні, естетичні, екологічні, економічні показники та показники маркування; ТМ «Соки України» – показники маркування, а також ергономічності та зручності.

Проводячи оцінку упаковки за запропонованим підходом, виробники можуть оперативно виявляти параметри, вплив на які дозволить зміцнити їхні позиції на ринку. І на основі виявлених параметрів визначати можливі шляхи покращення упаковки для підвищення рівня її відповідності вимогам ринку.

Гайдабрус Н.В. Оцінка упаковки на ринку сокової продукції [Текст]/ Н.В. Гайдабрус, О.А. Біловодська // XIII Міжнародна студентська науково-практична конференція з проблем пакувальної індустрії: тези доповідей. – К.: НУХТ, 2012. – С. 50-51.